Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31712

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i (TCDMSTÖ), ortaö?retim düzeyindeki k?z ö?rencilerin meslek seçim süreçlerinde toplumsal cinsiyet rollerinden ne ölçüde etkilendiklerini ve bu duruma yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? kapsam?nda Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda ölçek, toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? (%60.019) aç?klayan, 24 maddeden ve 7 faktörden olu?an sa?lam bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir. TCDMSTÖ, iç tutarl?k katsay?s? ve test-tekrar test korelasyonlar? ile de yüksek düzeyde güvenirlik sergilemektedir.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet, Meslek Seçimi, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Ortaö?retim, K?z Ö?renci, Psikometri.

Yazarlar

Özlem Haskan Avc?, Merve Tozar, Ya?mur Hasret, Sinem Yi?it, Elif Özdemir.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören k?z ö?rencilerin, meslek tercihlerini belirlerken geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanan beklentilere kar?? geli?tirdikleri tutumlar? nicel olarak ölçmektir. Bu, e?itim ve kariyer dan??manl??? alanlar?nda, ö?rencilerin kariyer geli?imini engelleyebilecek veya yönlendirebilecek cinsiyet temelli önyarg?lar? ve tutumlar? belirlemek için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Yap?

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Tutum Ölçe?i (TCDMSTÖ), bireylerin meslekleri "kad?n mesle?i" veya "erkek mesle?i" olarak ay?rma e?ilimlerini ve bu ayr?m?n ki?isel meslek seçimi üzerindeki etkisine dair sahip olduklar? bili?sel ve duygusal tepkileri (tutumlar?) ölçmektedir. Ölçek, 7 farkl? alt boyutta bu tutumu de?erlendiren çok boyutlu bir yap? üzerine kurulmu?tur.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. AFA sonuçlar?, ölçe?in kavramsal olarak beklenen 7 faktörlü yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, toplam varyans?n %60.019'unu

ARABPSYCHOLOGY.COM

aç?klamaktad?r ki bu, psikometrik aç?dan güçlü bir geçerlik kan?t?d?r. DFA sonuçlar? da bu 7 faktörlü modelin veri ile uyumlu oldu?unu teyit ederek yap?sal geçerli?i peki?tirmi?tir.

Güvenirlik

TCDMSTÖ'nün güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test korelasyonlar? ile de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?k katsay?s? (Cronbach Alfa) .853 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, maddeler aras?ndaki homojenli?in ve ölçe?in içsel tutarl?l???n?n yüksek oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, testin farkl? zamanlarda tekrarlanmas?yla elde edilen puanlar aras?ndaki korelasyon .812 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek korelasyon, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretti?ini (istikrar güvenirli?i) kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda gerçekle?tirilen Faktör Analizi (AFA), Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Tutum Ölçe?i'nin 7 alt boyuttan olu?an bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu 7 faktör, ölçekteki toplam varyans?n %60.019'unu aç?klamaktad?r. Ard?ndan uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), AFA ile belirlenen 7 faktörlü yap?n?n model uyum indeksleri aç?s?ndan kabul edilebilir düzeyde oldu?unu ve bu yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. Ölçek, toplamda 24 maddeden olu?maktad?r.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme (Yeni geli?tirilmi? bir tutum ölçe?i).

Format: 7 alt boyut ve 24 madde.

Derecelendirme: 3'lü Likert Ölçe?i (1=Kat?lm?yorum, 3=Kat?l?yorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ö?renci.

Ya? Grubu: Ortaö?retim ö?rencileri (Lise).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, ortaö?retim düzeyindeki k?z ö?renciler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Psikometrik Özellikler, Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Lise Ö?rencileri, Meslek Seçimi Tutumu,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özlem Haskan AVCI

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im Adresi: haskan@hacettepe.edu.tr

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik çal??malar için yay?n yoluyla eri?ime aç?lm??t?r. Ticari olmayan akademik kullan?mlarda yazarlarla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Sorumlu yazar?n e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

Kaynaklar

Ölçe?in geli?tirilmesine ili?kin orijinal akademik çal??ma a?a??dad?r:

Haskan Avc?, Ö., Tozar, M., Hasret, Y., Yi?it, S., Özdemir, E. (2019). Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?inin Geli?tirilmesi - K?z Ö?renci Formu. *Pamukkale Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 45 (45)*, 252-266. Makaleye DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir: https://dergipark.org.tr/en/pub/pauefd/issue/41649/409413

Makalenin orijinal tam metin ba?lant?s?: dergipark.org.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: toplumsal-cinsiyete-dayali-meslek-secimi-olcegi-toad.pdf.

Toplumsal Cinsiyete Dayal? Meslek Seçimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde aç?kça listelenmemi?tir. Ancak ölçek, 7 alt boyuttan ve toplam 24 maddeden olu?maktad?r. Ölçek maddelerine ve alt boyutlar?na, referans olarak gösterilen akademik makalenin tam metninden ula??labilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM